

PŘÍPAD K DISKUSI

Na veřejného ochránce práv se obrátila paní Sovová s následující záležitostí. Jelikož má syna Adama s řeckým občánem, je Adam snědé pleti, a proto si jej Češi často pletou s Romem. Paní Sovová netušila, že tento důvod může vést k odmítnutí přijetí ke vzdělávání, ovšem bohužel podobnou zkušenost se synem skutečně měli. Protože se dověděla o kvalitní soukromé škole, která sice nebyla pro Adama spádová, ale ředitelka údajně přijímá i nespádové děti, podala na tuto školu přihlášku. Když se dostavila s Adamem k zápisu a učitelky jej viděly, okamžitě se začaly chovat arogantně a účelově Adamovi zadávaly složité otázky, aby pak mamince řekly, že se Adam nejspíš bude muset přihlásit jinam, protože obtížnou výuku v této škole by nezvládl. Mezi dveřmi na závěr je učitelka odkázala na místní romskou školu, kde bude podle ní Adam „mezi svými“.

Tento případ má několik rovin, a to i právně vzato. Zodpovězme si proto následující otázky a pak budeme ještě pokračovat možnou následnou situací.

1. *Může jít o diskriminaci? Adam přece není Rom, je „napůl“ Řek.*
2. *Byl by právní závěr týkající se postupu školy odlišný, pokud by se jednalo o spádovou školu?*
3. *Je právně významné, zda šlo o soukromou nebo veřejnou školu?*
4. *Paní Sovová neví, jestli má smysl podat žalobu na diskriminaci. Má se obrátit na ombudsmana?*
5. *Co v daném případě může udělat ombudsman? Jak může pomoci v případech diskriminace?*
6. *Je podstatné, že se vše odehrálo výhradně v ústní rovině?*

Jak vidíme na uvedeném příkladu, s nerovným zacházením se mohou rodiny setkat již v momentě, kdy vyjádří zájem o docházku v dané škole. Pokračujme ale v našem případě dále.

Když paní Sovová ve škole sdělila, že si na jednání učitelek při zápisu stěžovala u ombudsmana, ředitelka ji poté kontaktovala a sdělila jí, že syna přijme. Adam se do nové školy těšil, ale po několika týdnech se ukázalo, že spolužáci, považující ho za romského kluka, si s ním nejenže nechťejí hrát, ale nikdo ze třídy s ním nechce sedět v lavici, být s ním v družstvu v tělocviku, začnou se mu i posmívat a vyčleňovat jej takovým způsobem, že se

Adam začne ze strachu pomočovat. Jeho maminka už jej tam déle nechce nechat. Ačkoliv upozornila na jednání spolužáků třídní učitelku, ta jí odvětila, že kamarádský vztah nikomu přikazovat nemůže. Paní Sovová podala podnět k České školní inspekci a současně k ombudsmanovi, zvažuje i žalobu, protože se jí jednání školy krajně nelíbí.

- 7. Postupovala paní Sovová adekvátně, když podala uvedené stížnosti?*
- 8. Lze něco vytknout škole a může to učinit ombudsman?*
- 9. Lze postihnout samotné žáky za projevy šikany?*
- 10. Bylo by možné postup školy a právní důsledky vyhodnotit jinak, pokud by k šikaně Adama docházelo z jiného důvodu – například kvůli tomu, že nosí brýle?*
- 11. Mohla by rodině pomoci Česká školní inspekce a ombudsman, a případně jak?*
- 12. Může se Adam sám, bez pomoci maminky, obrátit na Českou školní inspekci? Může totéž učinit i u ombudsmana?*